

# A. Bronicki, W. Mazurek

---

Parypse, gm. Chełm, woj. chełmskie,  
St. 1A, AZP: 79-89/12

---

Informator Archeologiczny : badania 23, 54

---

1989

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Większość grobów szkieletowych (7) datowanych jest na fazę B2/C1, wystąpiły w nich zapinki brązowe V grupy (Al V, 95 i 128) oraz II grupy (Al II, 41); na fazę B2 (wcześnie) — 2 groby.

Groby ciałopalne (9), jamowe i popielnicowe w większości wypadków były uszkodzone i zawierały szczątkowy materiał zabytkowy. Jeden z nich, grób nr 24 zawierał 2 zapinki brązowe (Al VI, 167) zachowane fragmentarycznie oraz jedną (Al VI, 170), które pozwoliły datować go na schyłkową fazę C1. W grobach popielnicowych wystąpiły naczynia grupy II-giej i VIII-jej wg R. Schindlera.

Materiały znajdują się w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Ze względu na systematyczne niszczenie cmentarzyska (uprawa roli i wybieranie płasku) planuje się kontynuację badań.

Ostłonki, woj. wrocławskie St. 1 patrz necolit

Parypse, gm. Chelm,  
woj. chełmskie,  
St. 1A, AZP: 79-89/12

Muzeum Okręgowe w Chelmie

Badania prowadzili: A. Bronicki i W. Mazurek. Finansowało Muzeum Okręgowe w Chelmie. Piec do wypalania wapna z okresu wpływów rzymskich C (?).

Stanowisko zlokalizowane jest w niemal zupełnie płaskim terenie, około 400 m od zabudowań wsi Horodyszce, na lewym brzegu rzeki Garki, która niedaleko wpada do rzeki Uherki.

O odkryciu obiektu o konstrukcji kamienniej, powiadomił pracowników Muzeum Adam Stawski z Horodyszcz.

Stwierdzono znaczny stopień zniszczenia obiektu, który ze względu na formę jak i wypełniko uznano za piec o niewiadomym przeznaczeniu. Zachowany strop pieca w części zachodniej zaczynał się od ok. 40 cm, zaś w części wschodniej aż od ok. 70 cm od powierzchni ziemi. Zachowana dolna część pieca jest w profilu podłużnym i najprawdopodobniej poprzecznym nieckowata, jego os podłużna leży na linii W-E. Wymiary zachowanego stropu wynoszą ok. 2,5x1,8 m, maksymalna głębokość ok. 1,4 m. Plan płaski obiektu był owalny. Ściany pieca wykonane zostały z mniej lub bardziej obróbnionych kamieni wapiennych oraz pojedynczych kamieni granitowych-narzutowych, spojonych pomarańczową obecną zaprawą gliniano-wapienną(?), silnie spieczoną. Dno, zagłębione w marglistym calcu, nie było wyłożone kamieniami, a jedynie w części wschodniej położone były pojedyncze kamienie znacznych rozmiarów. Wypełniko jamy pieca stanowiła niejednolita warstwa silnie przepalonych węgla drzewnych, wymieszanych z ziemią, również silnie przepaloną, oraz licznymi, większymi lub mniejszymi grudkami i bryłami przepalanej polepy wapienno-glinianej(?) o barwie pomarańczowej i jasnobłękowej. Najsilniej przepalone zostały w trakcie użytkowania partie przysięcenne pieca, co sugerowałoby stosowanie naturalnego ciągu powietrza. Przeciwno tej tezie przemawiałby jednak fakt odkrycia wewnątrz pieca, przy ścianie północnej, na gł. ok. 30 cm poniżej zachowanego stropu, śladów konstrukcji przypominającej ruszta. Pojedynczy fragment naczynia, jaki znaleziono w obrębie ściany pieca pochodzi najprawdopodobniej z garnca toczącego na kole, co sugeruje datowanie całego obiektu na OWR C. Piec o podobnej konstrukcji, znane m. in. z Pruszcza Gdańskiego oraz Kołozębina, a datowane również na okres wpływów rzymskich, zdają się to datowanie dla pieca z miejscowości Parypse potwierdzać.

Płoski, gm. Wąsosz woj. leszczyńskie St. 3 patrz okres halczacki

Pruszcz Gdański, woj. gdańskie,  
AZP: 14-44/18

Muzeum Archeologiczne w Gdańsku

Badania prowadzili mgr mgr Małgorzata Tuszyńska i Mirosław Pietrzak. Finansował WKZ w Gdańsku i Urząd Miasta w Pruszcze Gdańskim. Drugi sezon badań. Cmentarzysko płaskie kultury wielbarskiej z okresu wpływów rzymskich.

Kontynuowano prace we wschodniej części cmentarzyska. Założono dwa sondażowe wykopy, w miejscach nie zajętych przez budowę. Powierzchnia wykopów wynosiła ok. 120 m<sup>2</sup>. Odkryto 4 groby — 2 ciałopalne, popielnicowe i 2 szkieletowe.

W grobach popielnicowych wystąpiły resztki naczyń (VI gr. wg R. Schindlera), stopione paciorki szklane o kształtach kulistych i walcowatych, przęsiliki gliniane, ułamki dwóch grzebieni rogowych, zapinka brązowa (Al VI, 167), 3 pierścienie spiralne z brązu zdobione wolutami oraz kawałki pucharka szklanego (typ E 239?).

Groby szkieletowe były obrabowane jeszcze w starożytności; wśród zabytków zachowały się: zapinka brązowa z gąsienicowatym kabłąkiem („Raupefibel”), fragmenty naczyń glinianego (VI gr. wg R. Schindlera), 2 sprzączki żelazne, ułamki grzebienia rogowego, kółeczko srebrne, paciorek bursztynowy, toczony.

Na uwagę zasługuje grób nr 13, w którym stwierdzono wkop rabunkowy, gdzie zaobserwowano wtórne, celowe ułożenie kości szkieletu w różnych miejscach i na różnych wysokościach.

Materiały znajdują się w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Przewiduje się kontynuację badań ratowniczych.

Pruszcz Gdański, woj. gdańskie St. 7 patrz okres lateński